

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЕЦЬКИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

«Затверджено»
Заступник директора
з навчально-виробничої роботи
Віталій ЦІСАРУК
«__» _____ 20__ р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ
Ботаніка

галузь знань **20«Аграрні науки та продовольство»**

спеціальність **206 «Садово-паркове господарство»**

освітньо-професійна програма **Садово-паркове господарство**

Кременець 2022 рік

Дударчук Ю.П. Робоча програма навчальної практики з дисципліни **Ботаніка** для студентів **II – курсу 27,27а груп,**
галузь знань **20«Аграрні науки та продовольство»**
спеціальність **206 «Садово-паркове господарство»**
освітньо-професійна програма **Садово-паркове господарство**

Розробник: Дударчук Юлія Павлівна

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії лісогосподарських дисциплін

Протокол № ___ від _____ 20__ р.

Голова циклової комісії _____ Каленюк Ю.С.

Схвалено навчально-методичною радою Кременецького лісотехнічного фахового коледжу

Протокол № ___ від «__» _____ 20__ р.

Методист _____ Дроздова Е.Л.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,0	Галузь знань <u>20 «Аграрні науки і продовольство»</u>	Нормативна навчальна дисципліна
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Спеціальність (професійне спрямування): <u>206 «Садово-паркове господарство»</u>	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 30		2-й
		Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 28 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>фаховий молодший бакалавр</u>	4-й
		Практичні, семінарські
		28 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		2 год.
Індивідуальні заняття: -		
Вид контролю: гербарій, залік		

2. Мета та завдання практики

Метою навчальної практики з ботаніки є закріплення здобувачами вищої освіти знань з пройденого теоретичного курсу ботаніки.

До завдань навчальної практики входить:

- знайомство з основними фітоценозами, характерними для району проходження практики і рослинністю конкретної природної зони;
- практичне засвоєння студентами систематики, морфології, елементів екології рослин і геоботаніки;
- знайомство студентів з методами і прийомами польових досліджень флори і рослинності;
- виявлення ролі господарської діяльності людини в зміні флори і рослинності території, на якій проходить практика, оволодіння елементарними правилами охорони природи.

Основні завдання навчальної практики з ботаніки:

- ознайомлення з різноманіттям видів рослин флори с. Білокриниця;
- вивчення морфології та життєвої форми видів рослин;
- формування уявлень про основні екологічні групи рослин і екологічні особливості окремих видів.

В результаті проходження практики студент повинен знати:

- наукові назви 30 видів рослин місцевої флори на українській та латинській мовах, а також їх належність до вищих систематичних таксонів (родина, порядок, клас, відділ);
- різні типи морфологічної будови вищих рослин та їх органів; а також вміти:
- збирати та зберігати гербарні зразки, окремі частини й органи рослин;
- визначати видову належність рослин за допомогою визначників;
- описувати, систематизувати та аналізувати результати спостережень за рослинним світом.

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН .
 Форма підсумкового контролю **Залік .**

№ п-п	Тема	Всього Годин	В тому числі				Форми самостійної роботи
			лекції	практик- ні	лабора- торні	самостійна робота	
1	Визначити видовий склад рослин живого ґрунтового покриву на різних категоріях лісових площ, вивчити умови життя рослин та їх пристосування до умов зростання. Збір рослин для гербарію.	9		7		2	Робота з визначником рослин і додатковою літературою
2	Закладання пробної ділянки і метрових ділянок, вивчення та опис лісового фітоценозу. Вивчення за рослинами-індикаторами умов середовища.	7		7			Робота з визначником рослин і додатковою літературою
3	Ознайомлення з лікарськими, харчовими та отруйними рослинами, з рідкісними та зникаючими рослинами району, розробка заходів по їх охороні.	7		7			Робота з визначником рослин і додатковою літературою
4	Монтування систематичного і морфологічного гербарію. Оформлення матеріалів практики. Здача заліку.	7		7			Робота з визначником рослин і додатковою літературою
	ВСЬОГО	30		28		2	

4. Практичні заняття

№ п/п	К-сть годин	Тип заняття	Тема заняття	План заняття	Форми поточного контролю	Міжпредметні зв'язки	Список рекомендованої літератури
1	7	Застосування знань	Визначити видовий склад рослин живого ґрунтового покриву на різних категоріях лісових площ, вивчити умови життя рослин та їх пристосування до умов зростання. Збір рослин для гербарію.	1. Вступна бесіда про ліс та його рослинні елементи. 2. Бесіда про живий ґрунтовий покрив, як рослинний елемент лісу, особливості його видового складу та значення в житті лісу, необхідність знань ґрунтового покриву в практичній діяльності майстра лісового господарства. 3. Бесіди і роботи слід проводити на ділянках, де можливо дати порівняльну характеристику вищого складу рослин, показати їх залежність від ґрунтових та інших факторів, приуроченість різних видів до певних умов зростання.		Біологія Лісівницт-во	Стеблянко М.І. „Ботаніка” 1995
2	7	Застосування знань	Закладання пробної ділянки і метрових ділянок, вивчення та опис лісового фітоценозу. Вивчення за рослинами-індикаторами умов середовища.	1.Робота з опису фітоценозу. 2.Самостійна робота студентів з вивчення і опису живого ґрунтового покриву на пробній площі в одному із типів лісу. 3.Відвідати лісовий розсадник і вивчити бур'яни, зібрати їх.		Біологія Лісівницт-во	Стеблянко М.І. „Ботаніка” 1995
3	7	Застосування знань	Ознайомлення з лікарськими, харчовими та отруйними рослинами, з рідкісними та зникаючими рослинами району, розробка заходів по їх охороні.	1.Збір ведучих видів рослин, їх визначення. 2.Продовжити роботи по збиранню матеріалу для морфологічного гербарію.		Біологія Лісівницт-во	Стеблянко М.І. „Ботаніка” 1995
4	7	Застосування знань	Монтування систематичного і морфологічного гербарію. Оформлення матеріалів практики. Здача заліку.	1. Переглянути зібрані рослини, уточнюючи правильність видових назв і відомості про місцезростання. 2. Провести групування рослин по відділах та рослинах. 3. Скласти список рослин. Закінчити монтування гербарію. Підготовка до заліку та його здача.		Біологія Лісівницт-во	Стеблянко М.І. „Ботаніка” 1995

Всього – 30 години

5.Самостійна робота

№ п/п	К-сть годин	Тема дисципліни	Зміст самостійної роботи	Формати та засоби самостійної роботи	Список рекомендованої літератури
1	2	Визначити видовий склад рослин живого ґрунтового покриву на різних категоріях лісових площ, вивчити умови життя рослин та їх пристосування до умов зростання. Збір рослин для гербарію.	Закладання рослин для сушіння, виготовлення гербарних аркушів, етикеток	Робота з визначником рослин і додатковою літературою	Стебляк М.І. „Ботаніка” 1995

Всього 2 годин.

6.Методи навчання

- 1.словесні методи: розповідь-пояснення, бесіда;
- 2.наочні методи: ілюстрація, демонстрація;
- 3.практичні методи: досліди, вправи, навчальна праця;
- 4.навчальні дискусії.

7.Методи контролю

- a) Метод усного контролю: індивідуальні та фронтальні бесіди, бліц-опитування;
- b) Метод машинного (програмованого) контролю: комп'ютерні програми;
- c) Метод тестового контролю.

8. Методичне забезпечення

1. Конспекти лекцій, презентації;
2. Обладнання кабінету ботаніки (інформаційні стенди, шафи та стелажі з інформаційним, навчально-методичним забезпеченням плакати, методичні вказівки, гербарії);

9. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час поточного контролю відбувається на підставі таких критеріїв:

1. Вміння використовувати засвоєні теоретичні знання з курсу “Ботаніка”.
2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу і виконання самостійних робіт за темами; вміння проводити самостійні дослідження за рослинами у природі;
3. Вміння оформлювати морфологічний гербарій.

Оцінювання усних відповідей

Відповідь студента оцінюється за 5-бальною системою на підставі:

- характеристики його відповіді - елементарна, фрагментарна, неповна, повна, логічна, доказова, обґрунтована творча;
- якості - правильність, повнота, осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- рівня оволодіння розумовими операціями - вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки тощо.

Оцінювання звіту та відповідність оформлення гербарного матеріалу

- 2 – неповне розкриття питання, відсутність висновків, ілюстрацій, списку літератури; помилки в оформленні, відсутність гербарію;
- 3 – питання розкрито, але недостатньо; помилки в оформленні, відсутність додаткових літературних джерел; неповністю здано гербарний матеріал;
- 4 – питання розкрито, використовується достатня кількість літератури; робота логічна, ілюстрована; але є незначні помилки в оформленні роботи та гербарного матеріалу;
- 5 – робота виконана згідно всім критеріям; представлено весь гербарний матеріал.

10. Література

1. Вассер С. П., Крицька Л. І. Гербарії України: сучасний стан, проблеми функціонування і розвитку // Укр. ботан. журн. 1999. Т. 56. № 3. С. 321-330.
2. Григора І. М. Шаброва С. І. Практикум з ботаніки. Київ : Урожай, 2012. 271 с.
3. Кузьмішина І. І., Коцун Л. О., Коцун Б. Б. Навчальна практика з ботаніки : методичні рекомендації до проходження комплексної (зоологоботанічної) практики з ботаніки для студентів 2 курсу спеціальностей 091 "Біологія", 014 "Середня освіта (Біологія)" біологічного факультету. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 42 с.
4. Миколайчук В. Г. Ботаніка. Частина 1 : короткий курс лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня "бакалавр" спеціальності 201 "Агрономія" денної форми навчання. Миколаїв : МНАУ, 2015. 60 с.
5. Миколайчук В. Г. Ботаніка. Частина 2 : короткий курс лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня "бакалавр" спеціальності 201 "Агрономія" денної форми навчання. Миколаїв : МНАУ, 2017. 126 с.
6. Нечитайло В. А. Ботаніка. Вищі рослини. Київ : Фітосоціоцентр, 2000. 384 с.
7. Определитель высших растений Украины / Д. Н. Доброчаев, М. И. Котов, Ю. Н. Прокудин. Киев : Наукова думка, 1999. 548 с.
8. Пересипкіна Т.М., Крайнова А. О. Посібник з навчально-польової практики з ботаніки (морфології рослин). Запоріжжя : ЗДУ, 2001. 124 с.
9. Шумська Н. В. Програма навчальної практики з курсу ботаніки (для студентів I курсу інституту природничих наук спеціальності – Біологія). Івано-Франківськ : 2015. 14 с.
10. Якубенко Б.Є. Польовий практикум з ботаніки / Б.Є. Якубенко. – 3-є видання, перероблене та доповнене. Київ : Фітосоціоцентр, 2012. 400 с.